

M A G Y A R
K U R I R

M D C C X C I V - d i k

E S Z T E N D Ö R E .

D. DECSY SÁNDOR

Á L T A L .
BCU-Cluj / Central University Library Cluj

IV - d i k F E R T Á L Y E S Z T E N D Ö .

B É T S B E N

Nyomtattatott *Schrämbel Ferencz Antal* Ts. K.
Iszabados Könyvnyomtató műhelyében.

1 7 9 4.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nro 28.

AZ ELS. R. TSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBOL.

*Rolt Bécsben October 3-dik napján 1794.
esztendőben.*

Mi az Ujság?

Ezt ha nem mindennek is, de leg alább az em-
bereknek hagyobb része hogy tudni kívánja,
abban semmi kétségét nem lehet helyhezteni.
Ez egy olyan kérdés, a' melly sok szó beli vé-
télkedésre adott alkalmatosságot, mint hogy né-
meljek a' Világon semmi újságot lenni nem hisz-
nek, és mindent a' mi történik, vagy a' mi lé-
szén, nem újságnak, hanem oságnak lenni tartá-
nak, a' magok vélekedéseket azzal támasztgat-
ván; Hogy semmi is olyan történet nem eshetik,
semmi is a' Világon olyan dol'og elé nem jöhét,
melly dolgokhoz, vagy történ-thez valaha hason-

lo ne lett volna. - A' kik pedig az Újságnak léti hízik, azok a' magok véiekedéseket a' tudatlan-ságon épittik, azt hozván elé erősségül; Hogy az emberek, vagy a' Historiák, több olyan dolog-nak, vagy történetnek valaha lett lételére nem em-lékeznek; azért vagyon Újság. — Mi hogy a' ve-téikedésbe belé ne ereszkedjünk, annyit bátraan el mondhatunk, hogy ha magában semmi Újság nintsen is, de leg alább réánk való nézve, mint-hogy mi öröktől fogva nem vóltunk, és minde-nütt jelen nem lehetünk, vagyon újság; lássuk meg azért, hogy mik azok, a' mellyek mostohanság történetnek, és a' mellyeket a' *Barna* határa fel lehetett pakolni, 's az újságot hordo táskájába bé-férhettének.

Olasz Ország.

A' *Turini* Sept. 13. áig költ tudósittások íze-rént, az ellenség sok helyeken kezdi magát ujjolag erősgetni, és olyan mozdulásokat téfzen, a' mellyek valamelly proba tételt tenni kívánni mu-tatnak, de még eddig holmi aproság tsatán kívül semmi nevezetes nem esett, A' *Sept.* 2. án és 9. én történt tsaták vóltak a' nevezetesebbek, az egyik az *Agnello* völgyiben, a' más a' *Brigai* te-tőken. Az első helyen 750 ből álló ellenséges se-reg talált valamelly 40 emberből álló patrouille-rozo seregetskére bukkanni, a' melly magát mind addig védelmezte, mig mintegy 300 emberből álló segítségét kaphatott, 's az annak utánna egy né-hány órákig tarto kemény öfzve tsapás után, az ellenséget hátrálni kényszerítette, sokakat közüllek-meg-sebessitvén, 40 pedig az *Eliséumi* szabad-ság mezeire küldvén. A' második helynél 9 dik-ben 1000. ből álló ellenséges sereg támotta meg a' *Carboni* Pofztakat, a' mellyek olly derekasíot viselték magokat, hogy az ellenség tellyességgel erőt nem vehetvén rajtok, utóljára minden íze-rentse nyerésen kívül kéntelenítettett magát vízf-ízá vonni.

Morozzo mellett fekvő Táborból *Sept. 9-én* jött tudósítás foglalatja az; Hogy a' Frantziák *Céva*-nak ostrommal leendő meg vétele felől a' N. Gyülléstől parantsolatot vévén, ezen parantsolatra minden felölről a' magok erejeket *Céva* körül huzzák öszve. Az *Alessándriával* által ellenben fekvő Frantzia sergek, a' N. Gyülléstől az iránt vettének parantsolatot, hogy a' következő telet *Piemontba* tölthessék el, melly parantsolatnak tellyesíthetésére, semmi is a' Frantziának szükségesebb nem volna, mint sem az, hogy *Céva* az ő birodalmokban lehessen; de a' Frantziák iránt tett rendelések igen jók lévén, a' N. Gyüllésnek mind a' *Piemonti* telet, mind pedig a' *Céva* meg vétele iránt való parantsolatja tellyesíthetésében hogy mod lehessen nem hihető. Még eddig a' Frantziák semmit se próbáltak, meg válik ezután mit tselekeznek, mivel a' Havasok között, holott a' ho már tegnap előtt le esett, nem sokáig campirozhatnak.

Cáiro mellett lévő Táborból *Sept. 13-án* azt a' tudósítást vettük, hogy az *Alvintzi* Obristbataillonja az előtt való nap, 13-an az ottan fekvő Regimentnek leibbataillonja érkezett volna meg oda, 14-re pedig az *Antal* Hertzeg Obristbataillonja váratik. Arra a' hirre, hogy a' Frantziák a' *Genévaiak Fínalé* nevezetű erősségéhez közelittenének, a' *Szluiner* Bataillonja olyan rendeltést vett, hogy a' *Genévaiak* tartományra felé nyomulna elé, és az tegnap előtt a' *Genévaiak* minden ellent állásokon kívül meg is esett, a' melly Bataillon *Carcaraba* és *Malorába* telepedett le. — *Carcarából* egy Kurir küldetvén *Genéva*ba, arra az oda való Regierung olyan parantsolatot tétetett közönséggé, hogy a' Ts. K. Truppoknak elé való nyomulásokban leg kissebb részben is ellent ne áljanak. — A' Frantziák úgy adják ki magokat, mintha az ő erejek igen kemény volna, de e' tsak vakitto hir, midön azt minden tudja, hogy a' Frantziáknak Olasz országba lévő hadi sergekben felette sok a' beteg, a

naponként közüllök százoál több meg-hal. Az olyan Tisztek ottan is még mind árestáltatnak, a' kikhez az a' gyanu fér, hogy *Roberspierrével* egyet értőleg voltak. — Az életre való szükség dolgok pedig nagyon meg-drágultanak.

Német Ország.

A' *Lüttich* mellett lévő táborból *Sept. 12* én, Mi itten a' *Mosa* vize, *Lüttichnek* innasó külső várossa mellett, igen nagy tsendességben vagyunk, úgy annyira, hogy a' két előre álló *Polzták* között még csak egy lövés se esik, 's nem is hiszük azt igaznak lenni, hogy a' *Frantziák* *Karthausen* tadjekán réánk akarnának útni. — *Trierbe* mindeneket kéntelenítették a' *Polgárok*, a' *Frantziának* által-adni, tsak 3. inget 1. öltöző köntöst, egy paputsat, vagy stiblit hagytak meg az oda való embereknél. Az élelemre tartozó dolgok napról napra mind drágábbak, már is egy font husnak 26. *Krajtzár* az arra.

Maintzból, *Sept. 16* án. *Maintzat* erőssen készittik, romladozásait újjra épittik, és újj sán tzokkal minden felől úgy annyira erőssittik, hogy akármelley ostrom előt is meg-álhasson.

Achenből, *Sept. 16* -án azt írják; hogy *Mastrichtnál*, a' tiől az ellenség a' maga ereit kezdte öszve huzni, minden nap azt vélik, hogy ottan valamelley tsatát véghez mentnek lenni halanak; de minthogy az előre való készületek igen jók, számba se veszik az egész dolgot, ellenben az *Argusi* szemeket *Stavelot*, *Malmedy* és *Lüttich* most magokra függesztetni kívápják. Egy néhány napoktól fogva mind halja az ember a' lövöldözést, sőt mais keményen való ágyuzást lehetett hallani minden meg-szűnés nélkül. A' lövöldözések sok helységekben egy formájúaknak hallattatván lenni, ebből már úgy kezdettek némelyek okoskodni, hogy a' tsatához más helységekben is hozzá fogtanak.

*Fouron-le-Comté*ből Sept. 15-én való Tudósítás szerént, úgy tettik, mintha a' Frantziák valamely nagy és közönséges tsatán kívánnának probát tenni. Generál *Kraynak* *Tongernél* fekvő Taborát 500 lovassággal kémlelte-meg maga Generál *Jourdán*, kiis az Austriai örállókhoz meg lehetösen közelített; de hogy az alkalmatosságai valami történt volna, az iránt bizonyost halani nem lehet; Ezen kémlelésnek következésére, részünkröl olyan előre való rendelések tétettek, hogy a' Vendégek annak idejébe a' magok állapotjokhoz képest illendöleg fogadtassanak.

Wormátziából, Sept. 17-én. Az eddig él ezen a' Tartományon letelepedve nyugodott Hadi sereg, a' melly mintegy 30000 emberekböl állani tartatik, ide számiálván a' *Hessen-Darmstadt* Fejedelem Brigadáját is, fel-szedvén a' sátorfát, innen elébb nyomult. — Azt is mondják hogy Printz *Condé* a' maga sereggel, a' mellyhez más Ts. K. Truppokan kívül, egy *Serviai* nagy Corpus is hozzá tsatolta volna magát, ugyan abban az időben szállott volna keresztül a' *Rhénus* vizén *Philippsburgan* fellyül.

A' *Rhénus* vize mellől Sept. 18-án. Itten az a' hir jár, hogy a' Frantziák Tartományai *Langvedocia*, *Provenoc*, és *Morbihán* a' Konvent ellen fel-támadtanak, erre való nézve a' *Piemonti* Frantzia Tábor, olyan parantsolatot vett, hogy a' maga utját sietve arra vegye, *Exiles* és *Coni* ostromlására való nehezebb készületeit pedig magától hátra hagyja.

A' *Schwetzingeni* fő hadi szállásról, Sept. 19-én. Pruszliai G. L. Hertzeg *Hohenlohétól* vett Tudósítás e' következendő: Hogy Generál-Májor *Blücher*, a' tett rendelést tökéletesen végrehajtotta, midön az ellenséget *Leystadtól* és *Mattenheimtől* tovább nyomta. Minthogy pedig a' *Gyulai* vétézei, és a' *Serviaiak* pardont tellyes-séggel nem adtanak, e' miatt az ellenség mintegy 600 embereit el-vesztette, az hová utóljára Má-

for Loos is meg-érkeztvén 100 embernél többet vágott-le. — Reggeire kelve pedig 6 óra tájjé-
kán vagy 5 Bataillont öszve szerkeztetvén az el-
lenség, leg dühösebb moddal ütett mi réánk; de
az ő négy vagy öt versben tett próbái után is,
szertelenesen vilzszá veretettnek, 2 Kapitánjait,
50 egynéhány köz embereit fogságba hgyván,
's 2 Munitziós szekerét is el-velztvén.

Wormátzidból Sept. 21-én e' képpen tudósítatunk; Hogy azon nap reggeli 7 orakor érke-
zett meg oda *Kaiserslauternből* egy Kurir azzal
a' tudósítással, hogy a' Német sergek mineku-
tánna a' Frantziákkal *Sept. 20-án* egy tsatát tet-
tenek volna, estvéli 8 orakor *Kaiserslauternbe* bé-
szállottanak, és hogy *Blücher* és *Bosz* Generálok
mind elébb elébb nyomulnak ezen tsatában a'
Németek közül is egy kevesen ugyan el estenek,
de a' Frantziák közül 2000-en maradtanak, a'
tsata piatzon, fogságba pedig 3000-en estenek. — A'
Manheimi Sept. 20-án költ tudósítások pedig azt
tariyák, hogy a' Hertzeg *Hohenlohé* próbájának,
mellyet ezen Honap 18-án tett vala, a' mikor is
1000-nél több Frantziákat ölt, sebessített vala
meg, és fogott el, igen jó következtései lettenek,
miathogy az ő serege *Lautern* felé elé nyomulha-
tott, a' máj tudósítások pedig azt a' hirt is re-
pittik, hogy a' *Rhénuson* túl lévő Frantziák a'
közelebb történt tsaták által olyan környül álla-
sok közé tétettetnek, hogy magokat *Germersheim*
és *Landau* felé vilzszá huzni kéntelenítettnek. A'
minthogy a' tegnapi próbájok is azt bizonyítja,
a' kik az nap volt, erőssen ködös, és essős idő-
ben öszve huzván egy néhány 1000 embereiket,
800-tól fogva mintegy 1000-nyi emberekből álló
sereggel *Rüundheimba* és *Oggersheimba* szállatta-
nak-bé, a' más hátra maradt része pedig ma-
gát *Frankenthal* és az oda való völgy felé huzta
sok üresszekerekkel együtt.

Achenből Sept. 19-én e' képpen tudósítatunk;
hogy a' Frantziák, az *Austriaiaknak Lüttich* és
Mastricht között való *Linéásjokra Sept. 17-én* ab-

ból a' tzélből üttenek vala réá, hogy G. Krayt a' maga-bé sántzolt Taborából, mellybe *Mastricht*-től egy órányira fekszik vala ki-kérgethessék, és a' *Mósa* vizén *Lüttichen* alóll *Visenel* és *Fou-ron-le-Comté*nál vasó által menetelt meg próbálhassák. — Az ellenség kegyetlenül tüzeivén a' mi Truppjainkra, kéntelenítettnek lenni tartotta vala már G. Kray reggeli 11 ora felé, hogy magát a' *Mastrichti* Agyuk védeimezése alá vónnya meg; de az alatt, mikor már a' maga vizfízá vonásán gondolkoznék G. *Clerfuyt* 4 Bataillonnal 6 Escadronnal és 6 ágyuval ei érkezvén a' vendégségre, a' maga Truppjait a' G. Kray seregivel egyesítette, az után pedig, újjolag a' munkához kezdvén, a' tsata estvéli 9 oráig tartott, akkor pedig kéntelenített az ellenség, magát vizfízá vonni, kinek az el-esettjei száma 500-ra, az elfogattoké pedig 300 ra mégyen. Az alatt az idő alatt, míg *Mastricht*nál ezen tsata tartatott, más egy néhány rendbéli ellenséges Truppok is próbálták, hogy a' fennebb említett helyeken a' *Mósa* vizén keresztül mehessenek, de a' viz partjára ki szegzett ágyuink miatt azok is tzéljokban elé nem mehettének, a' viz más oldalán Lovasaink is réájok rohanván.

Kliviából Sept. 20-án e' képpen tudósítottunk: Hogy a' *Yorki* Hertzeg a' maga fő kvártélját *Nimvègennél* *Vechembe* tette vala által, de már ma *Cliviától* két órányira *Cranenburgba* téfzi által. — *Gravé* előtt az ellenség meg akadályoztatására 10 től fogva mintegy 12000 nyi emberekből álló Angliai Truppak állanak, a' *Mósa* vize fedezésére pedig, *Moock* és *Afferden* között egy igen kemény Hannoverai sereg fekszik.

Manheimből Sept. 22-én úgy irnak: Hogy nem tsak *Kaiserlautern*, hanem *Dürkheim* körül is 21-diktől fogva az ellenség közül egy se láttatik. Némellyek azt is erőssittik, hogy *Neustadt* is kezünkbe vólna, de még erről bizonyost nem tudhatunk annyival is inkább, minthogy 21-bedel utánni 4 orakor *Neustadt* felé *Deidesheim* kör-

nyéken igen kemény ágyuzás és lövöldözés hallatott lenni, 22 dikkben még reggel *Oggersheim* és *Mundheim* környékén az ellenség patrollirozott; — Az újabb tudósítások szerént *Lautern*ek megvétele alkalmatosságával fogságba esett Frantziák száma 2500-ra mégyen, a' kik között egy Generál volt, 9 ágyú, és 8 puska poros szekér vétetett vala el prédába töllok.

Manheimből Sept. 23. án. Hertzeg *Hohenlohenak Kaiserslauternből Sept. 20. án* küldött tudósításának summája tsak az; Hogy *Fischbachból* és *Hochspeyerből* az ellenség azon a' napon üzetetett ki, mellynek alkalmatosságával *G. Karacsay* és *Vécsei* Regimentjével, és a' *Wolfrath* hufzárjai közül vagy 500-zal, sok Frantziát aprított le. *Gen. Wolfrath* a' maga Regimentjéből vagy 7 Escadronnal, a' *Martini* Bataillonjaival és a' *Szerbiaiakkal* az ellenséget körül vevén, az ellenség közül egy néhány százat le-vágott, 's fogságba is mintegy annyit ejtett. Látván pedig az ellenség, hogy *Kaiserslautern*től el szakasztatott volna *Hoderkopf* mellett *Trippstadt* felé vonta visszámagát, kit is *G. Karacsay*, a' *Vécsei* Regimentjével, mellyet a' *Romberg* granátiros Bataillonja segített vala, üzett leg-inkább. — Az ellenség *Lauternnél* tartzkodván, előlről *G. Blücherrel*, 's a' magam testvérével, két is *G. Borch* segített hajtattattam réájja, magam pedig (*H. Hohenlohd*) *Hochspeyerből* a' *Baadeni* Hertzeg Brigadajával, a' *Pruzszia* Hertzeg *Lajoséval*, a' *G. Wolfrath* válogatott vitézeivel, a' *Waldek*, *Schmettau*, és *Katt* dragonyos Regimentjeivel hátulról tsapván az ellenségre, három Bataillonját az ellenségnek egészen le-vagdaltuk, rész szerént pedig elfogtuk. A' *Waldek* és *Schmettau* Regimentjei is bal felől az ellenség gyalogságára ütven, egy Bataillont közülök rész szerént le-vágtanak, rész szerént pedig elfogtanak. Az ellenség részéről az ekkor el-esteknek száma könnyen réa mégyen 3000, a' fogságba esteké se sokkal kevesebbre. Ágyú és Puska poros szekér mennyi vétetett el

töllek, azt meg-határozni nem lehetett. A' mi ágyui pedig az ellenségnek *Hochspeyernél* voltak, azokat a' veszedelemből ki szabadítván, azokkal jó idején elébb állott. A' mi vesztségünk az ellenség vesztségéhez képest igen kevés. Oberst-leut. *Forstenburgról* pedig az a' hír érkezett, hogy a' fellyebb írt tsatába vett sebe miatt *Frankfurtban* meg-halálozott volna.

Déli Pruszziából.

Thornból Sept. 13. án költ tudósítás azt foglalja magában: Hogy a' Pruszus Obester, *Székelynek* után lett indulása nagyon réa ijelzett volna zenebonáskodokra, kinek is serege 3 részekre osztattatván; annak egyik része *Kováte*, a' másik *Brzeso*, a' harmadik része pedig *Wloclaweck* felé indult, leg előbb is azt a' tzelt tévén maga eleibe az Obester, hogy a' *Vistula* vizén a' *Thornát* lévő *Communicatiót* ismét helyre állithassa; Melly seregek előtt meg futamodván a' zenebonáskodók, az említett helyeket *Székely* Obester el-foglalja, 's ennek alkalmatosságával sokakat közüllök el is fogott, prédába pedig ezeket nyerte. 700 Tonna lisztet, sok puska port, 7 ágyut, mellyek onnal töltettek vala meg, sok szekér flintákat, kardakat, és Pistolyakat, a' *Vistulán* lévő sok hajokkal egyetemben. — A' *Frantzia* lábra állittatott *Wloclawecki* közönséges bátorságra ügyelő *Commissió* tagjait, kik között a' Püspök, és az oda való *Ekklesia* Kánonokjai legelsőek valának, egyszeribe arestaltatta, azon ki-jelentése mellett, hogy ha magok, és a' zenebonának minden más tagjai 24 ora alatt a' Prusziai Királyhoz hűséggel viseltetni a' magok hitket le nem teszik, tehát minden tehéttségeket, és a' *Klastromnak* is minden féle ezüstyit, drága portékáit *confiscaltatja*, 's a' zenebona részeszeit pedig mind egy lábíg halállal büntetteti-meg.

A' Zenebonáskodók *Nádziejevo*-nál szállottanak táborba, kik hogy magokat *Előjáróikkal* együtt

feladják, Obester Székely azt kívánta tőlök, azt is mellé tévén, hogy ha magokat meg nem adják, 's a' dolog azt kívánná, hogy Obester Székely erővel nyuljan hozzájuk, 's a' szerentse néki szolgálván, Előljárójok kezibe eshetik, úgy a' Kender nyakra valót bizonyoson el nem kerülük. Megváiik már feladjáké a' zenebonásokok magokat, avagy nem? — Déli Pruszfziának ebben a' résziben, ámbár a' zenebonásokok Kezdetett vett vala ugyan magának, de hogy a' zenebona tovább harapozhassék, nem lehet tölle annyival is inkább félni, minthogy a' Schönfeld Corpussanak sok Trupjai szállottanak ide bé, 's azok közül is, a' kik a' zenebonásokokra el tántorítottanak vala, sokan kértenek magoknak kegyelmet. — Warschauból az a' tudósítás jött Sept. 7-én, hogy a' Muszkák Kurlándiának nagy részét ismét el foglalták légyen, nevezetesen Libau egy kevés időtől fogva ismét kezekben van.

A' Wola mellett lévő Táborból, Pruszfziai Generál Schwerinnnek, Lengyel Generál Sajontschekhez küldett levele.

Major Libnizki ki is a' Wolánál való tsatában el fogattatott vala, azzal a' Tisztelettel, a' melly egy Hadi Tisztviselőt illet, vizszáélt, minthogy ezen Honapnak 19-én Ratzinból elszökött; és ámbár eléggé keresztessék is minden felé, de soholt is fel nem találtathatik: azt lehet annakokáért gyanítani, hogy ő ismét a' Warschau-nál lévő Lengyel táborba ment légyen vizszá, hogy magát ottan el-rejthesse; mellyhez képest a' Generált (Sajontscheket) azon harátságos kéresemmel kívánom meg-találni, hogy az említett Majort a' Hadokozás Törvényne szerént adja ki. És ámbár a' Májor kettős vétékbe ejtette légyen is magát, midön Pruszfziai Vasalusz lévén, a' maga Monárhaja ellen nem csak hogy fegyvert fogott, hanem a' fogságból el is szökött; de ő Felsőge még is olyan kegyelmes, hogy sem egyik, sem a' más vétkéért meg nem fenyitti, és véllé, a' több El-fogattatottakkal együtt,

a' Hadakozás. Törvényre szerint, hasonló helyesen eső módon bánik; azért az ő ki-adattását annyival is bizonyosobban reménylem. Betsületnek tartom lenni, hogy vagyok s. a' t.

Schwerin.

Sajontschek Lengyel Generál válfaszja Pruszus Gen. Schwerinhez.

En az Úrnak Májor *Lipniczki* iránt való helyes kérését a' Fő Vezérnek eleibe terjeszteni, el nem mulattam; a' ki annyivalis inkább később az Úr kivanságát tellyesíteni, mivel a' bépanaszlott Májort, minekelötte az Úrnak iránta való kérését vehette volna, az ő megérkezésével mingyárt Arestomba vettette, azért, mivelhogy a' Hadi Tisztviselőktől el nem vákaszthato Betsületet megsértette. Ő mihelyt a' maga holmi bajtuskáit, mellyeknek eligazításokra nézve, nékie egy néhány órát kellett engedni, rendbe fogja lzedni, a' kölnapinapon azonnal ki fog adatatni, a' ki az Úrnak, ezen Tisztviselőnek sorsa felölli, betsülette alatt adott bizonyossá tételben semmit nem kételkedvén, betsületnek tartom tökéletesebb Tíztelettel lenni.

Sajontschek.

Wilnának a' Muszkák által lett meg vétele hirét a' *Warschaui* Újság is bizonyítja, mellynek megvételéért Aug. 12-én a' Muszkák a' Lengyelek Táborára tsapván, a' magok egész erejeket, úgy annyira a' Lengyelek Battériaaji ellen szegezték vala, hogy azoknak ellent állani tellyes lehetetlen vólt, melly Battériáknak megvételek által, a' városnak oltalmazása megnehezítettvén, hogy magokat is a' Veszedelemnek haszontalanul ki ne tegyék, minden hadi készülétekkel együtt *Kovna* felé húzták vala vízfűz. Azon alkalmatossággal a' Lengyelek vesztése mintegy 1000 emberekből és 8 ágyukból állott, a' Muszkák is elvesztettének annyi embert, ha nem többet. A' Város pedig az után ment Capitulatióra az ellenéggel. A' Lengyelek hadi seregének egy része,

melly *Rouvéndál* állapotott meg, a' *Samagiten* és *Warschau* között való communicationnak meg tarthatására nézve igen jó lábon áll, de a' más része, a' *Mulzka* újj *Kordonja* széle felé vonta vala magát.

Frígyes Belgyiom.

Hágából Sept. 13. dik napján költ Tudósításból olvassuk, hogy a' *Frantziák Cadsand* szigetiből tizennégy hajokkal akartanak vala *Seeländiába* bé tsapni; de ezen tzeljokban tellyes séggel nem boldogalhattanak, minthogy 10 hajojak töllek el vételett, a' többi pedig el süjlesztettek. Ugyan tsak onnan írják *Sept. 18. án* azt is: Hogy *Sept. 14. én, Herzogenbuschhoz* nem messze, *Boxtelnél*, a' *Dommel* háta megett táborozó *Angliai*, és a' *Herzogenbuschból* *Mayer* cíbe nyomatott *Frantzia* sergek között igen tüzes tsata ment volna véghez, és hogy azou ütközetegézt estvig a' leg hevesebben tartatott, a' mikor az *Anglusok* gyengülni kezdvén, magokat *Gestel* felé huzták visszáz, más nap pedig az ellenség ismét réájok tsapván, az ütközet oíly keményen folytattatott, hogy mind a' két részről való visszáségnek száma nem kevésre mégyen. Az ágyuzás és a' puskákkal való lövöldözés mintegy délig tartott, de az *Anglusok* akkor is kéatelenítettének a' magok helyeket el-hagyni, és magokat *Schyn-del* felé visszáz vonni. — Minthogy pedig az *Angliai Erő* egészszén egyesülve vala, és úgy láttatott, mintha a' *Dinternél* és körül bé lévő *Polztyaikat* meg tartani kívánnák; innen azért úgy lehet gondolni, hogy közöttük, és a' *Frantziák* között egy harmadik tsata se sokára fog tartatni. A' fennebb irt ütközet miatt, melly is ezen *Hónapnak 13. án* és *14. én* tartatott, az említett *Boxtel* és *Gestel* nevezetű faluk felette sokat szenvedtenek. *Boxtelnek* egy része el égetett, a' több része pedig fel-prédátatván, pusztává tételett. — Minthogy a' *Frantziák* magokat *Herzogenbusch* felé huzták, az által *Bréda* ismét szabad commu-

nicatiót nyert magának. — A' Hollándiai Trup-
pok is, mellyek *Bréda* és *Herzogenbusch* között
huztanak vala lántzat, három Bataillonnal és egy
néhány lovassággal, mellyek a' *Loon op-Zandti*
posztakat foglalják vala el, megint vagy 800ból
álló gyalogsággal 2 Schwadronnal, és 8 ágyúkkal,
a' mellyek *Dongent* szállották vala meg, a' Fran-
tziák által keményen meg támoztatván, az el-
lenség ereje, Major *Hersberget*, a' ki ott kommandi-
roz vala, arra kényszerítette; hogy magát *Besoyen*
felé huzná visszá, más nap pedig a' *Sprangi*
posztakra még keményebb erővel ütvén réá az el-
lenség, azokat *Waalvik* ig kényszerítette visszá
nyomulni, de ott is nem nyugodhatván az ellen-
ség miatt, a' *Capellénál* lévő Battériák megé von-
ták meg magokat a' Hollándusok. A' Frantziák
pedig mindezeket a' falukat fel prédálván, est-
vére a' magok elébbeni helyekre visszá mentenek.
Berge op-Zoomba még eddig minden tsendes-
ségben vagon, de a' mint észre lehet venni, a'
Frantziák a' magok Trupjaikat Hollándiai Bra-
bantziának minden résziben nagyon erőssittik, és
sok, 's kemény Artillériát vizznek mindenüvé.

Amsterdamból, Sept. 17-én. — *Brédából*
ezen tudósittást vettük, hogy a' Frantziák a' mi
örálloinkra ütvén, a' mellyek *Bréda* és *Osterhout*
között vóltanak, azt gondolván a' miénk, hogy
az ellenség serege igen nagy számból állana, ma-
gokat *Steenhofen* felé huzták visszá. Ezen alkal-
matossággal a' miénkek egy embert se vesztette-
nek-el, hanem tsak egy lovak kapott sebet. Ezen
honapnak 7-dikén pedig Generálmajor *Geusan*
ezen Erösségnek őrizetére rendeltetteknek egy ré-
szével az ellenségre ütvén, melly is *Printzenhágá-*
ba igen nagy számmal vala, 156 embereiknek,
el-vestéssekkal, 's nem kevés sebesséivel, és 6.
embereinek fogságba lett hagyásokkal visszá ve-
retett. A' mi vestésünk, mellyet ekkor szenved-
tünk igen tsekélység. Az újjabb tudósittások pe-
dig azt hirtelik, hogy azon időtől fogva *Bréda*
körüli tsendesség vólna, 's úgy láttatik, hogy az

ellenség ezen Erösségtől a' maga erejét el kívánná huzni, és hogy már Tilburgig vízfzá is huzta volna, ugyan csak egy onnan való tudósítás erősíti.

Mastrichtból Sept. 18 án írják: Hogy a' Frantziák az Austriai Forposztakat 17-ben meg támodván, a' rettenetes ágyuzás a' nap felkelésitől fogva egész estvéli 6 oráig tartott. És ámbár a' Frantziák tüze kemény volt légyen is, de még is semmit se nyerhettek. Azon ütközöten, mellynek a' réájok borult ejtszaka vetett vala végett Gen. *Kray* commandirozott. Azt gondolván pedig az Austriai sergek, hogy 18 ba is lenne valami tiztze futás, G. *Clerfayt* és *Beaulieu* azon nap reggelén is ki állattanak vala a' sikra, de a' Frantziák éjjel vízfzá huzván magokat, az nap semmi tsata közöttök nem esett. — A' hufzárók és az Uhlánusok az ellenségtől 30 's egy néhány lovat vettenek vala el, 9 Dragonyast és még egy Tisztet pedig el-fogtanak.

Spanyól Ország.

Barreré nem régiben fel-alván az oráló székben, a' N. Gyűllés előtt, a' Frantziáknak a' Spanyolokon vett győzedelmét a' leg kelemetesebb modon adta elé; de hogy *Barreré* is a' sujkat sokszor el-veti, a' következő Spanyol tudósítás bizonyítja: A' Spanyolok Generálja Gróf *Union*, a' Frantziákon Aug. 15-én tellyes győzedelmet vett *Bellegárdénal*; A' Frantziák Generálja *Mirabel* 4000 embereivel esett el, ezeken kívül közüllök sokan meg-sebessítettének és el-fogatattanak, 's hadi készületeit is nagyobb rézint el-vezítették. A' Spanyolok 35000 ren, a' Frantziák pedig 48000-ren állattanak vala ki a' *Márs* mezeire. Igaz hát innen az, hogy a' *Párisi Nép* nem mindenkor áthat jot a' *Barerré* ékesen szólásának igassága felöll.